

ČESKÉ PORODNICTVÍ Z POHLEDU GYNEKOLOGICKO-PORODNICKÉHO ODDĚLENÍ VE FTN A SOUČASNÁ PRAXE

V poslední době se české porodnictví výrazně změnilo. Nejedná se však úplně o doporučené postupy při porodu, ale velkou změnu zažil přístup porodníků, porodních asistentek, neonatologů, dětských sester, laktačních poradkyň a ve výčtu odborného porodnického personálu, kterého se to týká, bychom mohli dál pokračovat.

Ke změně nedošlo nějakým nařízením, nebo nastavením nových pravidel. Došlo k ní postupně tak, jak všichni reagovali na potřeby a požadavky rodiček. Sledování trendů na straně porodníků, ale především rodiček, které si použití nových postupů přály. **Odborný personál porodnic se musel novým trendům přizpůsobit a převzít je za své.** Doba, kdy rodička přicházela s porodním plánem, kde byly požadavky, které byly v mnoha případech proti standardizovanému postupu v porodnicích, jsou naštěstí nenávratně pryč.

Vydali jsme se cestou, která se jeví jako nejbezpečnější – porod v nemocnici s možností okamžitého zásahu při vniklé komplikaci a s kompletním zázemím nemocnice, díky kterému jsme schopni ihned reagovat na změnu zdravotního stavu matky i dítěte. **Zároveň cestou, která zajistí rodičce takový komfort a zázemí, jaké jí nabízí domácí prostředí.** V tomto případě nejde jen o soukromí při porodu a po něm, ale i o maximálně ohleduplný přístup personálu, který respektuje specifické požadavky nastávající matky a dítěte a zároveň je dokáže individualizovat.

Před mnoha lety byla **naše porodnice průkopníkem ve správné péči o novorozence a byl jí WHO a UNICEF udělen, jako první v ČR, titul Baby Friendly Hospital.** Od té doby jsme **vedoucím pracovištěm ve výuce kojení.** Na tyto aktivity plynule navázaly další, které bych dnes souhrnně nazval jako „**Mathers Friendly Hospital**“. Myslím, že tento titul, by v současném přístupu k rodičkám ztrácel smysl, protože je samozřejmý a do budoucna se jistě bude dále rozvíjet.

Naše porodnice v poslední době, a to i díky covidové epidemii, musela přistoupit na některé změny především v prostorovém uspořádání porodnice. Jde o **rozšíření prenatálních ambulancí**, které umožňuje absolvování kontroly v prenatální poradně bez čekání a bez zbytečného kontaktu s dalšími pacientkami. Dále **změny**

v prostorovém uspořádání porodního sálu, které také umožňují porod a vše kolem něj absolvovat v jednom porodnickém pokoji.

Díky výše uvedenému a tím, že všechny naše pokoje jsou **převážně jednolůžkové, nanejvýš dvoulůžkové s vlastním sociální zařízením**, jsme dosáhli ideálního stavu, který splňuje současné nejmodernější trendy v přístupu k porodu.

Mediální obraz moderního porodnictví je určován velmi polarizovanými názory mezi tím, jak nějaká „celebrita“ porodila v domácím prostředí a vše bylo skvělé, až po tragické případy špatně končících domácích porodů. Málo se dozvídáme o tom, jak a za jakých podmínek probíhá porod v dnešních moderních porodnicích.

Proto bych zde rád prošel celý průběh těhotenství a porodu v naší porodnici.

- ✚ Vše začíná online **registrací k porodu ve 14. týdnu těhotenství**, kdy budoucí maminka obdrží instrukce k dalšímu postupu a následujícím návštěvám. Mnoho maminek prochází naším **Centrem ultrazvukové diagnostiky**, kam jsou odeslány ambulantním gynekologem na screeningová, nebo expertní ultrazvuková vyšetření.
- ✚ Během těhotenství mohou **absolvovat prohlídky naší porodnice osobně**, nebo virtuálně, aby co nejlépe poznaly prostory porodnice a v průběhu porodu je tak co nejméně stresovalo neznámé prostředí.
- ✚ Zajišťujeme **předporodní kurzy a cvičení s těhotnými**, vedené porodními asistentkami, které jsou u porodu přítomny. Je to další z možností, jak se seznámit s personálem nemocnice, navázat s ním vztah, který výrazně přispěje ke klidnému průběhu porodu. Stejný efekt mají návštěvy v prenatální ambulanci na konci těhotenství, kdy je budoucí maminka kontrolována našimi lékaři. Snažíme se o to, aby **všechny kontroly před porodem byly u stejného lékaře**, a aby maminky trávily v prenatální poradně co nejméně času.
- ✚ Poté **přichází vlastní porod**, který, v ideálním případě, absolvuje budoucí maminka se svým doprovodem, v soukromí vlastního porodnického pokoje. Pokoje jsou vybaveny vlastním sociálním zařízením včetně sprchy, porodních postelí a dalšími pomůckami k porodu. Na pokojích nechybí ani oddychový kout vybavený tak, aby se rodička a její doprovod cítili jako doma (lednice, mikrovlnka, kávovar, rychlovarná konvice, gauč či pohodlné křeslo). Pokoje jsou vybaveny i přehrávačem hudby a přístrojem pro aromaterapii.
- ✚ V průběhu porodu je rodičce **k dispozici analgezie ve formě rajského plynu (Entonox), a to zdarma**. Díky tomu, že součástí stálé služby na porodním sále, je přítomnost anesteziologa, je naším rodičkám neustále k dispozici i epidurální analgezie.
- ✚ Po vlastním příjmu na porodní pokoj si rodičku **převezme porodní asistentka**, s kterou maminka absolvuje celý porod, do kterého, pokud možno, vůbec nezasahujeme. Dnes se již standardně neprovádí příprava před porodem, jako

byl klystýr a holení. Porod **necháváme běžet přirozeně**, bez zásahu medikamenty a z velké škály analgetických prostředků od aromaterapie a muzikoterapie, až po epidurální analgezií, si vybírá rodička podle svých potřeb. Rodička si vybírá i polohu v průběhu porodu.

- ✚ **Porodní asistentka vede porod a ošetřuje** i případně vzniklé porodní poranění. Samozřejmostí je snaha o porod bez nástřihu. **Miminko je po porodu položeno na břicho maminky a pupeční šňůra je ponechána k dotepání.**
- ✚ Začíná se s prvním přisátím miminka k prsu. V prvních minutách je zkontrolováno porodní asistentkou, nebo pediatrem a popsáno a označeno tatínkem. **Dále zůstávají maminka s dítětem i tatínkem na porodním pokoji nerušeně spolu další dvě hodiny.**
- ✚ Poté jsou **maminka s dítětem uloženi na pokoji oddělení šestinedělí**, kterých máme **třicet – dvacet dva jednolůžkových a osm dvoulůžkových**, každý vybavený sociálním zázemím, TV, wifi, přebalovacími a koupacími pulty. Na pokojích mohou, za normální situace, přijímat návštěvy.
- ✚ V průběhu šestinedělí se o **maminku a dítě stará celá řada vyškolených odborníků**, jako jsou například **laktační poradkyně**, které pravidelně pomáhají mamince s kojením, což je **díky zázemí Laktační ligy** sídlící u nás v porodnici velká chloubka. Dále **nutriční terapeut** – máme speciálně vytvořenou dietu pro kojící ženy a **fyzioterapeut**, který poradí se správným cvičením po porodu. Pokud je potřeba, tak **máme k dispozici psychickou podporu pomocí psychologa, duchovního, nebo psychiatra.**
- ✚ Při propuštění, které opět nastává podle přání rodičky – jsme schopni zajistit i ambulantní porod s propuštěním osm hodin od porodu, obdrží maminka pamětní list miminka, na památku čepičku z porodního sálu a je instruována o kojení, životosprávě, péči o dítě a cvičení v době šestinedělí.

V naší porodnici se zaměřujeme na porody koncem pánevním, a to i u prvorodiček, na spontánní porody po císařském řezu, o čemž svědčí i nízké procento provedených císařských řezů, v porovnání s jinými perinatologickými centry. Jako intermediární perinatologické centrum zajišťujeme, díky našemu neonatologickému oddělení, porody již od 32. týdne stáří těhotenství.

Všechny naše služby, včetně přítomnosti tatínka, při porodu, veškeré způsoby analgezie i jednolůžkové pokoje jsou zdarma v rámci našich standardních služeb.

Jsem rád, že toto vše můžeme našim maminkám nabídnout a doufám, že i tato informace přispěje k tomu, že se budou na porod v naší porodnici těšit, tak, jako se na ně těšíme i my.

MUDr. Petr Kolek, primář Gynekologicko-porodnického oddělení ve FTN